

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

9. Ex quibus constet Ius Canonicum scriptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

gitur ex Proœmio Decretalium, § *sanè*, & Proœmio Codicis, *Constitut.* 1. habeturque in lege 1. *Cod. de novo Cod. faciendo*, & in *d. l. 2. §. sicut autem in tanta* Eoque fit, ut, licet Gratianus in hoc opere tria præcipue sibi proposuerit summa genera, ut patet ex antè dictis. ea tamen Rubricis non distinxerit, sed omnibus hanc generalem inscriptionem præfixerit, quia ad hoc maximè nititur, ut discordantes Canones ad concordiam revocet.

§. IX.

Ex quibus constat Jus Canonicum scriptum.

1. 2. Jus Canonicum quod modo ex Principum Constitutionibus & SS. Patrum sententijs constare dicatur.
3. Leges non dedignantur imitari sacros Canones, & contra.
4. Jus Canonicum à jure Civili declarationem accepit, & contra.
5. Canon summi Pontificis dictis SS. Patrum quando deroget.
6. Removetur objectio.

Constat Jus Canonicum partim ex sacrae Pagine præceptis; partim ex Conciliorum, tam universalium quam particularium, auctoritate Pontificia confirmatorum decretis; partim ex Constitutionibus ac sanctionibus SS. Pontificum, partim ex sæcularium Principum Constitutionibus, seu legibus, & sanctorum Patrum sententijs.

1. Quod tamen intelligi debet de ijs, cum Constitutionibus tum sententijs, quæ in corpus ipsum Canonicum relatæ sunt, & à Sancta Sede approbatæ: alias enim vim legis Ecclesiasticæ non habent, *can. De libellis distinct. 20.* non magis, quàm responsa prudentum sine approbatione Principum. Nec enim hoc ipso, quo Gratianus pleraque jura civilia in suum Decretum retulit, ea referri debent in numerum sacrorum Canonum: quandoquidem Gratianus ipse, ut pote homo privatus, ut antè diximus non habuerit auctoritatem ea canonizandi.

2. Idem dicendum de Patrum sententijs, quæ licet ex Leonina Constitutione, in *can. 1. distinct. 20.* post SS. PP. sacrorumque Conciliorum decreta & sanctiones, secundum in decidendis cau-

sis locum fortiantur: Juris tamen ad quod conandum non solum scientia, sed magis potestas necessaria, *d. dist. 20. in prin.* auctoritatem non habent: licet, quatenus in corpus Canonicum relatæ, & à summo Pontifice approbatæ sunt, sive Principum sæcularium Constitutiones, sive sententiæ Patrum, non sit dubitandum, quin parum cum alijs Pontificum Constitutionibus vim & auctoritatem habeant, juxta illud vulgatum Justiniani, in *l. 1. §. sed neque 6. C. De vet. jure enucleando*, & à Bonifacio repetitum in *c. Si Apostolica De prabendis*, in 6. Omnia nostra facimus, quibus auctoritatem nostram impertimus.

3. Ut autem leges non dedignantur sacros Canones imitari, ita & sacri Canones Principum Constitutionibus adjuvantur, & adjuvari debent, *c. 1. inf. de novi operis nunciat. can. Si in adiutorium 7. distinct. 10. & similibus alijs.* atque ad eodè etiam in foro Ecclesiastico recipiuntur, *can. Summopera 70. xl. q. 3.* dummodò sacrae Scripturae, vel Canonici sanctionibus, vel bonis moribus non adversentur, *can. 2. 4. 9. cum seqq. distinct. 10.* nec expresse statuant de rebus aut personis Ecclesiasticis, sed simpliciter loquantur, nisi forte Ecclesiæ favorem concernant, Nam de rebus aut personis Ecclesiasticis potestas sæcularis non potest quidquam valide statuere, *c. Qua in Ecclesiasticum 7. inf. De Constitut. & alijs similibus*; sed in illis subest Ecclesiasticis, *can. Cartum 3. distinct. 10.* eamque manet obsequendi necessitas, non auctoritas imperandi, *can. Bene quidem 1. §. cumque legata distinct. 69.* idque ex constitutione divina, *can. Lege dist. 10.*

Hinc patet, Justiniani Constitutiones in Codice & Novellis. De rebus & personis Ecclesiasticis nominatim disponentes, licet de facto olim obtinuerint, de Jure tamen Canonico nullius fuisse momenti.

4. Cæterum ubi aliquid obscurius aut minus diserte & explicatè jure Canonico constitutum est, quod jure Civili apertius sit decisum aut declaratum, vel contrà; alterum ab altero interpretationem sive declarationem rectè mutuatur. Unde si casus aliquis sit decisus à Jure Civili, & dubius de Jure Canonico, sequemur Jus civile in utroque foro; sicut & è diverso, ubi casus est decisus de Jure Canonico, & dubius de Jure Civili: Abbas latè

in

in cap. 1. de novi operis nuntiis. Glof. & DD. in cap. Licet suscepto 10 inf. de foro compet. Bart. in l. Privilegia & l. Omni novatione C. De sacros. Eccles. Ubi verò jus Canonicum & Civile inter se manifestè repugnant aut differunt, utrumque in suo foro retinendum est, nisi fortè jus Civile foveat peccatum, uti foveat leges permittentes usuras, concubinatum, præscriptionem cum mala fide, & alia similes: nam tum ad jus Canonicum, rejecto jure Civili, etiam quoad forum sæculare, recurrendum est, c. fin. inf. de præscriptionibus. In causis verò miserabilium personarum servandum est jus Canonicum in utroque foro, quando Canones contrariantur legibus. Item si jus Civile foveat lucrum otiosum, & sapiat quendam rigorem, non servabitur in foro Canonico, licet per Canones non sit reprobatum. Si verò statuat æquitatem, jus autem Canonicum rigorem, servandum erit Civile in utroque foro, Felin. in c. In causis 15 col. 1. inf. De testib. prout citat & tradit Maranta Parte 3. Spec. num. 75. & 76.

5. Quantum verò ad dicta sanctorum Patrum atrinet, cum non ijs, sed summo Pontifici, data sit potestas legis Canonice condendæ, Clemens. Pastoralis §. fin. De re judicata. Abbas in c. Tua inf. de decimis. Felinus in c. Ne innotaris inf. De constitut. ideo quoad decisionem causarum, ubi est canon summi Pontificis, ibi cessat auctoritas sanctorum Patrum: nisi dictum sancti Patris fuerit conforme novo vel veteri Testamento, seu ejus auctoritate munitum, quia tunc esset præferendum cuicumque legi, etiam summi Pontificis. Cessante vero dispositione summi Pontificis, possunt dicta sanctorum Patrum allegari ad decisionem causarum, prout ex alijs, quos citat, tradit Maranta d. locum 77 & seqq. Ubi etiam tradit, quoad solam interpretationem divinæ Scripturæ, nõ ad decisionem causarum, magis credi dicto sanctorum, quam summi pontificis.

6. Non obstat prædictis, quòd jus canonium totum humanum dicatur; vnde videri posset, non constare ex sacræ paginæ præceptis, quæ sunt juris divini: nam in primis, ut antè dixi, in novo Testamento multa sunt juris humani Ecclesiasticæ. Quantum verò ad veteris Testamenti præcepta, sola moralia, tamquam naturalia, eaquæ de causa immutabilia remanserunt: judicialia enim & cæremonialia morte Christi, completo nostræ redemptionis opere expira-

runt: & quæ passim in Decretalibus ex ijs inserta & repetita reperiuntur, non obligant nos, ut divinæ legis præcepta, sed ut humani juris sunt, nova scilicet sanctione à SS. PP. renovata. Vide Covar. lib. 1. Var. Resolus. cap. 17.

§. X.

De Concilijs.

1. Ratio nominis.
2. Divisio in Ecclesiasticum & Sæculare.
3. Divisio Ecclesiasticæ in Vniversale & locale seu particulare.
4. Concilia Vniversalia quot, & qua.
5. 6. Particulare quid, & quotuplex.
7. 8. De provincialibus concilijs: & qui ad illa vocandi.
- 6 De Concilijs seu Synodis Episcopalibus, & modis celebrandis.
10. Discrimen Vniversalem & particularem, quoad vim obligandi.

Diximus Jus Canonicum scriptum partim quoque constatum esse ex conciliorum decretis; de quibus propterea breviter hic agendum est.

Concilij nomen Latinum est, tractum ex more Romano, dictumque, vel à communi intentione: & quidem publici ex causa, ut dicitur & declaratur in *Can. Canones distincti* 15, vel à Consulendo, quasi Consilium, quod ad Concilia vocentur viri sapientes, ad consultandum super agendis, & ad publicam utilitatem spectantibus. Aliter vero Græca voce Synodus appellatur, quasi comitatus vel cœtus à coeundo, id est conveniendo, d. *can. Canones vers. Synodus*. Utraque appellatione promiscuè utimur.

2. Potest autem Concilium dividi, primo in Ecclesiasticum & Sæculare. Ecclesiasticum (de quo solo hic agendum) ex etymologia nominis, allata ex *d. can. Canones*, definiri potest, Congregatio hominum Ecclesiasticorum prudentum, auctoritate Prælatorum convocatorum, ad tractandum communi intentione de rebus Ecclesiæ necessarijs, & utilitatem ejus publicam concernentibus.

3. Conciliorum Ecclesiasticorum, secundum Glossam in *can. Conveniens* 1. q. 7. alia sunt Vniversalia seu Generalia, alia Localia seu particularia. Concilium Vniversale Ecclesiasticum est, quod à Papa vel ejus Legato cum omnibus (id est,